

Recensie: Dear Winnie ★★★★★*****

KVS Brussel
donderdag 10 september 2020

foto © Reyer Boxem

Recensie:

Het Theaterfestival toont het beste van het afgelopen seizoen, en dat geldt zeker voor Dear Winnie van KVS, NNT en JR. CE.SA.R. De energie van de performers op het podium slaat in no time over op het publiek dat " hoewel er met een kwinkslag tijdens de voorstelling door de vrouwen gesteld wordt dat er 'te veel Europese energie hier aanwezig is', wat een eufemisme is voor 'het is hier een dooie boel' en terechte kritiek is op het voornamelijk witte publiek dat van nature erg gereserveerd is " dan ook achteraf laaiend enthousiast reageert en een staande ovatie geeft. Dear Winnie combineert dans, muziek, tekst én installatie (met laarzen die op verschillende rijen in een molen draaien zodat ze in een repetitieve beweging tegen de grond stampen alsof er een leger soldaten op de achtergrond meedoet, en een kleurrijke rechterwand vol shirts die zo'n 85 minuten na de start van de voorstelling een na een naar beneden vallen en op het podium geblazen worden) in één. Die mix levert een van de meest complete producties af die we de afgelopen maanden in ons land zagen. In die zin vinden we dit van zo'n internationale klasse dat het een uitgebreide internationale tour buiten het Nederlandstalig taalgebied (langs bv. onder andere The Barbican Centre) verdient. Al zal het even wachten zijn tot een coronavaccin eer dat werkelijkheid kan worden. Dear Winnie kaart racisme en seksisme aan door de mentale en fysieke pijn, trauma's, de schizofrenie, de angst te tonen van jonge vrouwen die de stem van Winnie Mandela, strijdster tegen de Apartheid in Zuid-Afrika en te vaak onterecht geminimaliseerd als 'de vrouw van', luid en duidelijk te laten verder echoën. Geëngageerd theater levert dat op waar gelukkig het vingertje in de lucht achterwege blijft maar er resoluut gekozen wordt voor een directe en slimme no nonsense stijl met een stevige dosis humor wat veel impactvoller is.

Zeker, het duurt een tijd eer de voorstelling ons helemaal bij het nekvel te pakken heeft. Onze aandacht krijgt die helemaal wanneer we een ronduit ironisch 'Een lied uit Transvaal' meerstemmig a capella horen waarin: 'Komt burgers laat de vlaggen wapperen ons lijden is voorbij. Roemt in den zegen onzer dapperen dat vrije volk zijn wij. Dat vrije volk dat vrije volk dat vrije volk zijn wij.' gezongen wordt. Op handen en voeten als muizen die door elkaar wandelen en kreetjes slaken, verwijzend naar hoe ze behandeld werden, als ongedierte, kruipen ze rond. Een beeld dat nog een aantal keer terugkeert op de scène.

Dear Winnie bereikt helemaal een topniveau wanneer Gloria Boateng naar voorkomt in haar rode broek en in stevige hiphop 'We leven in een witte geprivilegieerde wereld' zingt en haar song mengt met flarden uit KRS-One's 'Sound of da police' en 'Rapper's delight' van The Sugarhill Gang.

Mahina Ngandu zingt daarna a capella 'Sinterklaas Kapoentje' maar wijzigt de tekst in 'Fuck you Sinterklaasje'. Op het einde voegt ze daar nog gortdroog 'liefst dan Zwarte Piet' aan toe. Haar eerste brief ooit schreef ze " achteraf bekeken " aan een kindvriendelijke racist, zo opent ze haar indrukwekkende monoloog. Racisme is pas racisme als witte en geprivilegieerde het als racistisch beschouwen, klinkt het finaal in een kort en krachtige scène waar het sarcasme via haar apathische toon stevig binnenkomt.

Tutu Puoane brengt van haar kant een kritische versie van 'Somewhere over the rainbow' uit The Wizard of Oz waarbij de rest van het gezelschap stelt dat zwart ook

een kleur is in de regenboog en daarop het naïef geïdealiseerd wereldbeeld in een meerstemmig 'I see a beautiful rainbow' neersabelen. In een stevige rocksong van een opnieuw ijzersterke Gloria Boateng, een nummer dat zelfs wat metalinvloeden kent, moet de man het helemaal ontgelden: 'Wij zijn vrouwen en vermenigvuldigen ons gewoon. De mannen kunnen ons geen kloten schelen.' luidt het. 'Alright!' denken we terwijl we er ons op betrappen dat we voor de tweede keer met ons hoofd aan het shaken zijn op het ritme van haar song. Gloria bevestigt gewoon wat we enkele jaren geleden al op Sziget Festival zagen: die vrouw bulkt van het talent.

Cesar Janssens wordt er met zijn theremin bijgehaald om door de vrouwen volledig gekleineerd te worden. Met 'Goeieavond dames en de rest' opent het betoog waarbij verwezen wordt naar het beest dat lijkt op een Orang-oetans en slechts 2% verschilt van hen maar zo kwaadaardig is dat het geciviliseerd en gedesinfecteerd moet worden want anders kan het virussen oplopen als hepatitis a,b,c,d,e,f,g â€! Gloria gooit er tijdens de woordenstorm van de vrouwen onder andere en 'Do you fistfuck?' tegenaan terwijl Cesar er op zijn weerloost bij staat in bloot bovenlijf. Of hoe de rollen deze keer helemaal omgedraaid wordenn en Dear Winnie vervolgens stevig haar Power to the people-punt maakt.

Dear Winnie is speels â€“ denken we bijvoorbeeld aan de scène waarin de vrouwen doen alsof ze dronken zijn terwijl Umqombothi, een Zuid-Afrikaans bier, geprezen wordt, maar trekt ook de diep psychologische kaart in onder andere een scène die geweld tegen vrouwen aanklaagt. De mix van luchtigheid en donkerte via demonen en trauma's die aan de oppervlakte komen, in combinatie met een prima spanningsboog én vooral ook veel afwisseling, zowel inhoudelijk als qua vorm maken deze productie helemaal af. Dit behoort ontegensprekelijk tot het allerbeste dat het Theaterfestival dit jaar geprogrammeerd heeft.

< Bert Hertogs >

Credits:

TEKST / TEXTE / TEXTÂ Fikry El AzzouziÂ REGIE / MISE EN SCÃˆNE /
DIRECTIONÂ Junior MthombeniÂ MUZIEKINSTALLATIE & MUZIKALE LEIDING /
INSTALLATION & DIRECTION MUSICALES / MUSICAL INSTALLATION &
DIRECTIONÂ Cesar JanssensÂ MET / AVEC / WITHÂ Gloria Boateng, Andie
Dushime, Denise Jannah, Tutu Puoane, Ntjam Rosie, Alesandra Seutin, Jade
Wheeler, Joy Wielkens, Mahina Ngandu, Cesar Janssens, Christophe Millet, Junior
MthombeniÂ BEWEGING / MOUVEMENT / MOVEMENTÂ Alesandra
SeutinÂ STEMADVIES / COACH VOIX / VOCAL COACHÂ Tutu PuoaneÂ DECOR-
& LICHTONTWERP / CONCEPTION DE DÃ‰COR & LUMIÃˆRE / SET & LIGHT
DESIGNÂ Stef StesselÂ KOSTUUMONTWERP / CONCEPTION DE COSTUMES /
COSTUME DESIGNÂ Lieve PynooÂ GELUIDSONTWERP / CONCEPTION DE SON
/ SOUND DESIGNÂ Peter Zwart, Patrick Van NeckÂ DRAMATURGIE /
DRAMATURGYÂ Robbert Van Heuven, Gerardo SalinasÂ REGIE-ASSISTENT /
ASSISTANT MISE EN SCÃˆNE / ASSISTANT DIRECTORÂ Wim De
VriesÂ EXTERNE BLIK / REGARD EXTÃ‰RIEURE / OUTSIDE EYESÂ Ntando
CeleÂ PRODUCTIE / PRODUCTIONÂ KVS, NNTÂ PRODUCTIELEIDING /
DIRECTEURS DE PRODUCTION / PRODUCTION DIRECTORSÂ Miek Scheers,
Maarten Otten, Marijn Nagel, Sita RawieÂ TECHNISCHE PRODUCTIE &
TONEELMEESTER / PRODUCTION TECHNIQUE & REGIE DE PLATEAU /
TECHNICAL PRODUCTION & STAGE MANAGERÂ Jez Cox, Nele
DruytsÂ TECHNIEK / TECHNIQUEÂ Ralf Nonn (licht/lumiÃˆres/lighting), Peter Zwart,
Patrick Van Neck, Jenneke Obdeijn, Laurens Ingels, Laura den Hollander
(geluid/son/sound)Â DECOR- & INSTRUMENTENBOUW / CONSTRUCTION
DÃ‰COR & INSTRUMENTS / CONSTRUCTION SET & INSTRUMENTSÂ Ralf
Nonn, Danny VandeputÂ UITVOERING KOSTUUMS / CONFECTION COSTUMES /
COSTUME EXECUTIONÂ Kostuumatelier Noord Nederlands

ToneelÂ ASSISTENTIE KOSTUUMS & KLEEDSTER / ASSISTANT COSTUMES & HABILLEUSE / COSTUME ASSISTANT & DRESSERÂ Milla Westerhoff, Heidi EhrhartÂ BOVENTITELING / SURTITRAGE / SURTITLINGÂ Inge Floré, Marelien Geus, Lola CatsburgÂ VERTALING / TRADUCTION / TRANSLATIONÂ Anne Vanderschueren, VertaalcollectiefÂ SPREIDING & TOURMANAGEMENT / DISTRIBUTION & TOUR MANAGEMENTÂ Saskia LiénardÂ COPRODUCTIE / COPRODUCTIONÂ Théâtre De Liège, PerpodiumÂ MET DE STEUN VAN / AVEC LE SOUTIEN DE / WITH THE SUPPORT OFÂ Tax Shelter van de Belgische Federale Overheid